

– забезпечення дистанційної системи консультацій та індивідуального вивчення окремих факультативних курсів.

Дослідження показали, що при роботі з комп'ютером здобувачі глибше засвоюють навчальний матеріал, у них підвищується інтерес до навчання, вони більш активно працюють з навчальною і довідниковою літературою. Використання комп'ютерів привчає здобувачів освіти до охайності, розвиває увагу, уміння планувати свою діяльність, поділяти її на окремі етапи, приймати рішення.

Застосування комп'ютера дозволяє як викладачеві, так і здобувачеві освіти контролювати хід засвоєння нового навчального матеріалу, формування необхідних умінь. У здобувачів розвиваються навички самоконтролю, спільної (групової) роботи, своєчасно визначати помилки, усувати їх і навіть попереджувати їх появу.

Доповненням до вищенаведеного, можна визнати й технології мобільного навчання, які на сьогодні набувають все більшого значення через свою доступність та зручність при використанні мобільних пристроїв. Так, потрібно зауважити, що використання сучасних мобільних пристроїв дозволяє викладачам не тільки удосконалювати вже існуючі чи традиційні форми навчання, а й створювати інноваційні технології для викладення матеріалів, що сприяє підвищенню рівня доступності до змістовного контенту за рахунок можливості використання досить «легких» переносних мобільних пристроїв в освітніх цілях у будь-якому місці у будь-який зручний час за будь-якої можливості, відіграє роль відсутність обмежень за часом, місцем, розкладом навчання та віком, і не лише тільки в якості додаткового засобу навчання поряд з традиційним процесом.

**Висновки.** Таким чином ми дійшли до висновку, що запроваджуючи елементи дистанційного навчання заклади післядипломної освіти можуть значно підвищувати якість своїх освітніх послуг, формуючи додаткові джерела здобуття освіти поряд із використанням традиційних форм. Саме тому значної популярності сьогодні набувають інформаційно-комунікаційні технології в системі електронного навчання, зокрема дистанційного, мережевого, віртуального, мультимедійного, мобільного, особливої актуальності це набуло в умовах пандемії Covid 19, як однією з здоров'язберігаючих можливостей.

## БУДИНОК ПРАЦЕЛЮБСТВА У ХАРКОВІ ТА ЙОГО МІСЦЕ В ІСТОРІЇ НФаУ

Кахніашвілі А. С.

Науковий керівник: Хіріна Г. О.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

kahniashvilinastya@gmail.com

**Вступ.** НФаУ сьогодні – провідний фармацевтичний заклад вищої освіти в Україні. Він має шість великих будівель у різних районах міста Харкова. У кожній з цих будівель є своя цікава історія. Одне із приміщень НФаУ, де зараз працює ПКСФ, знаходиться на майдані Захисників України, 17, колись у ньому була незвичайна для нашого часу установа – Будинок працелюбства. Відзначаючи 100-річчя нашого університету, треба згадати з чого все починалося.

**Мета дослідження.** Дослідити історію однієї з будівель, яка пов'язана з історією НФаУ та розташована на майдані Захисників України, 17.

**Матеріали та методи.** Широке коло друкованих джерел, періодична преса другої половини XIX – XX ст., Харківські адрес-календарі, біографічний, порівняльно-історичний методи.

**Результати дослідження.** У 1952 р. ХФІ була передана будівля на площі Повстання, 17 (сучасна назва майдан Захисників України) для нового військово-фармацевтичного факультету. З 1958 р. будівля використовувалася для занять студентів I курсу.

Як і історія інших корпусів НФаУ, споруда на майдані Захисників України, 17 має свою цікаву історію. Вона розташована в історичному районі Харкова, який пов'язаний з назвою Кінний ринок. У 1816 - 1925 рр. майдан мав назву Кінний, потім - площа Повстання. Назва затвердилася у середини XIX ст., тому що тут знаходився один з головних центрів ринкової і ярмаркової торгівлі кіньми, сінні склади, іподром. У 1883 р. від залізничного вокзалу сюди пролягла конка і на площі з'явилася ще і кінна стоянка.

У 1895 р. почалася перебудова Кінного ринку. До цього часу торгівля йшла в тій частині площі, яка прилягала до Молочної вулиці, яка у часи радянської влади мала назву вул. Кірова, а у 2015 р. стара назва повернулася. З 1895 р. торговельні місця перевели далі, вглиб площі, до брукованої дороги, яка пролягала до дворових місць заводу сільськогосподарських машин Гельферіха-Саде на Корсиківський вул. У цій же частині Кінної площі для ринку побудували нові лавки на кам'яному фундаменті, місця для яких вказала міська управа.

Згодом навколо Кінної площі виросла відповідна інфраструктура: трактир, ресторація, готель. У той же час постійно збільшувалася кількість робітників, які приїжджали до Харкова на тимчасові заробітки і нерідко опинялися в категорії безхатченків. Ураховуючи значну кількість соціально незахищених містян, харківські приватні доброчинці відкривали благодійні фонди.

До цього долучилося засноване у 1812 р. Г. Ф. та А. Ф. Квітками-Основ'яненками (відомими у Харкові землевласниками та культурними діячами) Харківське товариство благодіяння, яке вважалось одним із перших, створених в організацій, що сприяло розвитку громадської опіки та піклування над бідними верствами населення.

29 березня 1894 р. Харківська міська дума вирішила побудувати на Кінній площі новий притулок, на якій зібрали 25000 рублів. Притулок розраховували на 280 нічліжників. Будівництво розпочалося у 1894 р., було завершено у наступному році і обійшлося місту в 33500 тисяч рублів. Але сталося так, що вже підготовлену для притулку будівлю міське управління передало новоствореному Будинку працелюбства.

Справа в тому, що у цей час імператриця Олександра Федорівна виступила покровителькою більш широкої соціальної програми, так званих Будинків працелюбства, звісно, що харків'яни теж відреагували на цей заклик. У Харкові ініціатором створення Будинку працьовитості став командир Оренбурзького козачого полку полковник Шпіцберг.

За прикладом інших міст у Харкові сформувалося Піклувальне товариство, яке розробило устав Дому працелюбства. Спираючись на аналогічні документи, було намічено, що приміщення повинно виконувати різноманітні функції, від можливості нічлігу, медичної, матеріальної допомоги, працевлаштування, до навчання підлітків грамоті, а також основам малювання й креслення.

У завдання цієї установи входило дати притулок і невеликий заробіток безробітним, в зв'язку з чим в будівлі розташовувалися столярна, швейна, палітурна, кравецька майстерні, тут же була відкрита контора для найму прислугі. 1908 р. все ж було відкрито нічліжний притулок з метою збору коштів на утримання будинку.

В якості архітектора в різних джерелах вказують і М. І. Ловцова, і Л. Г. Ліневича, також різняться і дати побудови від 1886 р. аж до початку XX ст. Більшість дослідників історії Харкова вважають, що архітектором став М. Ловцов (1850- 1907 рр.), відомий будівник слобідських храмів, який ще й обіймав посаду головного архітектора Харківського технологічного інституту.

У цілому основна частина будівлі, яка зводилася для міського притулку, збереглася донині за виключенням парадних сходів з брамами та виразної шатрової бані на даху. Спочатку будівля мала чотирьох скатний вальмовий дах з конічною щипцевою вставкою над фронтоном головного фасаду, пізніше втрачену. Також не зберігся парадний ганок.

Архітектура належить до періоду, коли губернські міста зводили так звані «казенні» цегляні споруди. Відмова від класицистичних фасадів зі штукатуркою, сприяла збагаченню архітектури декоративними прийомами з використанням цегляної кладки: фасади викладалися з поліхромної цегли, а іноді оздоблювалися кахлями, теракотовими вставками чи контрастним фарбуванням виступаючих елементів (карнизу, віконних порталів і порталів брам, пілястрів тощо). Поширеним був декор з цегляних рушників, які спускалися смугами з карнизу і нагадували народну дерев'яну архітектуру.

Центральна частина будівлі виступає ризалітом та має угорі багато декорований ступінчастий портал з круглим отвором, який міг призначатися для встановлення годинника. Композиція фасаду центрична з двома коридорними «рукавами», де і розміщувалися адміністративні кімнати, класи для навчання та медичної допомоги. Кімнати для притулку ймовірно розміщувалися у флігелях і прибудовах, що входили до складу комплексу. Такий одноповерховий флігель залишився праворуч від самої будівлі.

В 1902 р. на Кінній площі був розбитий сквер. В буремні дні революції 1917 р. Кінна площа стала місцем навчання червоногвардійців Заводського району. На площі, в будинку № 17 в червні 1917 р. був організований Петінський районний штаб Червоної гвардії, який об'єднав червоногвардійські загони заводів ВЕК (у радянські часи ХЕМЗ), Гельферіх-Саде (у радянські часи «Серп і молот»), велосипедних майстерень Лейтнера (у радянські часи ХВЗ), Південно-Східної (Балашовської) залізниці і інші. При штабі був організований загін червоних санітарок, що складався з 30 робітниць.

У 1993 р. згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 27.01.1993 р. № 59 та наказом МОЗ України від 05.03.1993 р. був створений Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації при Українській фармацевтичній академії (цю назву мав сучасний НФаУ). ІПКСФ зайняв будівлю на майдані Захисників України, 17.

**Висновки.** Архітектор М. І. Ловцов та харківська громада залишила нам у спадок красиву та функціональну споруду на площі Захисників України, 17, яка завжди служила та служить справі допомоги людям.